

Amtsblatt

der
Königl. Regierung zu Posen.

Dziennik Urzędowy

Królewskiej Regencyi
w Poznaniu.

N^{ro.} 15.

Posen den 10. April 1827. — Poznań d. 10. Kwietnia 1827.

N^{ro.} 129. N^{ro.} 157.

Die Feier des dreiährigen Buß- und Bettages
betreffend.

Zur kirchlichen Feier des auf den 9ten k. M.
fallenden allgemeinen Buß- und Bettages,
haben wir nachstehende Bibelstellen gewählt,
über welche die evangelische Geistlichkeit ange-
messene Kanzelvorträge zu halten hat:

1) Zur Vormittags-Predigt: Evangel.
Marc. I. v. 15. Und sprach: die Zeit
ist, — an das Evangelium.

2) Zur Nachmittags-Predigt: Römer II.
v. 13. Einmal — werden gerecht
seyn.

Posen, den 4ten April 1827.

Königliches Consistorium.

N^{ro.} 157.

Względem obchodu tegorocznego dnia pokuty i
modlitwy.

Na obchod kościelny przypadającego w
dniu 9. nast. m. dnia pokuty i modlitwy
wybrałiśmy następujące texta biblijne, z
których duchowieństwo ewangelickie sto-
sowne kazania mieć będą:

1) Na przedpołudniowe kazanie: Ew.
Marka I. w. 15. A mówiąc wypełnił
etc. etc. — a wierście Ewangelii.

2) Na nieszporne: Rzym. II. w. 13.
Gdyż nie słuchacie etc. etc. — u-
sprawiedliwieni będą.

Poznań, dnia 4. Kwietnia 1827.

Królewski Konsystorz.

J. H. [illegible]

Nro. 130. I. Nro. 1940. März d. J.

Betrifft den Aufruf zur Unterstützung der durch die Ueberschwemmung verunglückten Bewohner der Schwef- und Neuenburgschen Niederung.

Die nachstehende Aufforderung des Vereins zur Unterstützung der verunglückten Niederringer zu Graudenz vom 13ten d. M.

„Aufforderung zur Unterstützung der durch die Ueberschwemmung verunglückten Bewohner der Schwef- und Neuenburgschen Niederung.

Ein hartes Loos hat die hier gegenüber liegenden Bewohner der Niederung beim Abgang der Weichsel-Eisdecke, durch drei hintereinander am 11ten d. M. stattgefundenen Dammdurchbrüche, bei der ganz außerordentlichen Wasserhöhe von 22 Fuß 11½ Zoll über die gewöhnliche Spiegelhöhe, getroffen. — Die Gewalt des Wassers hat viele Häuser, Ställe und Scheunen zertrümmert, mehrere Menschen und hauptsächlich vieles Vieh sind in den Fluthen begraben, und die am Leben gebliebenen Personen haben nichts, als das nackte Leben gerettet, — alles! alles! hat die Wuth des Wassers mit fortgerissen. Das Elend und die Noth dieser Unglücklichen ist grenzenlos und unbeschreiblich, und wenn zwar der unterzeichnete Verein zur augenblicklichen Aushilfe deren Noth, schon vieles gethan hat, so bleibt doch für die Folge noch viel zu thun übrig.

Edle Menschenfreunde werden gewiß die Noth dieser Verunglückten durch gefällige Beiträge zu mildern suchen, und

I. Nro. 1940. Marca r. b.

Tyczy się wezwania o wsparcie dla mieszkańców niziny Świecia i Neuenburga, dotkniętych klęską wylewu wody.

Następujące wezwanie towarzystwa związanego ku wspieraniu dotkniętych nieszczęściem nizin d. d. Grudziądz dnia 13. m. b.

„Wezwanie o wsparcie dla mieszkańców niziny Świecia i Neuenburga dotkniętych klęską powodzi.

Podczas puszczenia kry na Wiśle mieszkańcy niziny przeciwnie, przy trzykrotne posobnie w dniu 11. m. b. zerwanie tamy, przy nadzwyczajnej wysokości wody 22 stóp 11½ cali nad zwyczajną powierzchnią, srogim dotknięci zostali losem. Gwałtowny pęd wody zburzył wiele domów, stajen i stodoł i pochłonął wiele bydła, kilku ludzi znalazło grob w bałwanach, a pozostali przy życiu pozbawieni są wszystkiego. Zgoła wszystko; rozhukenego żywiołu stało się pastwą. Niemasz wyrazów na opisanie klęski i nędzy tych nieszczęśliwych, a jeżeli podpisany związek znaczną już w ten moment niedoli ich przyniósł ulgę, przyszłość wielkiej ieszcze dla nich wymaga pomocy.

Szlachetni przyjaciele ludzkości zechcą zapewne oskodzić smutne tych nieszczęśliwych ludzi położenie przez

solche dem Verein zur gewissenhaften Vertheilung zusetzen. Es möge in dem herrlichen Gefühl, seinen nothleidenden Mitmenschen geholfen zu haben, jeder Geber seine Belohnung finden.

Graudenz, den 13. März 1827.

Der Verein zur Unterstützung der verunglückten Niederungen."

bringen wir hiermit zur öffentlichen Kenntniß, und fordern das Publikum auf, den Verunglückten zur Hilfe zu kommen und die dazu bestimmten Gaben in Posen an den Ober-Bürgermeister Tazler, in den Kreisen an die Herren Landräthe abzuliefern.

Der Herr Ober-Bürgermeister Tazler und die Herren Landräthe werden zugleich aufgefordert, die einkommenden Beiträge in Empfang zu nehmen und sie dann gedachtem Verein zu übersenden, auch deren Betrag in 6 Wochen anher anzuzeigen.

Posen, den 31. März 1827.

Königliche Preussische Regierung,
Abtheilung des Innern.

nadsękanie związkowi uprzeymnych ofiar, króre tenże sumienie dzielić będzie. Niechay každy dawca znajdzie nagrodę w pięknem uczuciu, iż się do otarcia łez swoich spółbraci przyłożył.

Grudziądz, dnia 13. Marca 1827.

Związek ku wspieraniu nieszczęśliwych nizin."

podaliśmy niniejszem do publiczney wiadomości, wzywając publiczność o wspieranie tych nieszczęśliwych i składanie darów, w Poznaniu na ręce Nadburmistrza Tatzlera, a po Powiatach na ręce Jmć Radców Ziemiańskich.

Wzywamy oraz WW. Nadburmistrza Tatzlera i Radców Ziemiańskich, ażeby odbierali dobroczynne ofiary, oneż rzeczonemu związkowi odsęłali i nam o ilości ich w przeciągu 6 tygodni donieśli.

Poznań, dnia 31. Marca 1827.

Królewsko-Pruska Regencya,
Wydział spraw wewnętrznych.

Nro. 131. I. Nro. 1245. März d. J.

Die alljährlich abzuhaltende allgemeine Landes-Visitation betreffend.

Es ist zu unserer Kenntniß gekommen, daß mehrere der Herren Woyts in unserm Departement, die ihnen bei der allgemeinen Landes-Visitation obliegenden Verbindlichkeiten größtentheils ihren Schulzen zur Ausführung überlassen. Wir nehmen hieraus Veranlassung, die Herren Woyts auf die Wichtigkeit

I. Nro. 1245. Marca r. b.

Względem corocznie odbywać się mającý powszechný rewizyj krajowey.

Doszło naszey wiadomości, że niektórzy Panowie Woytowie w naszym departamencie, wykonywanie obowiązków przy powszechney rewizyj krajowey do nich należących po większey części sołtysom swym powierzają. Tém powodowani zwracamy uwagę Jchmość Woytów na

dieser zur allgemeinen Sicherheit dienenden Maßregel aufmerksam zu machen, und sie zur Selbstthätigkeit dabei anzumahnen, mit der Verwarnung, daß wir künftig Nachlässigkeiten dieser Art weiter verfolgen und strenge ahnden werden.

Posen, den 25. März 1827.

Königl. Preuss. Regierung,
Abtheilung des Innern.

ważność tego powszechnie bezpieczeństwo na celu mającego urzędzenia, napominając ich, ażeby sami przytem działali, z przestroga, iż na przyszłość opieszalności tego rodzaju bliżej dochodzić i ostro karać ią będziemy.

Poznań, dnia 25. Marca 1827.

Królewsko - Pruska Regencya,
Wydział spraw wewnętrznych.

Nro. 132. I. Nro. 761. März d. J.

Betrifft den Todtenschein des in sächsischen Kriegsdiensten gestandenen und in dem ehemaligen hiesigen französischen Lazareth im Jahre 1807. verstorbenen Friedrich Beck.

Von der Königl. Regierung zu Merseburg, ist uns ein, Seitens der Direktion des hier im Jahre 1807. bestandenen französischen Militair Lazareths ausgefertigter Todtenschein vom 1sten Juni 1807. zur weitem Veranlassung übermacht worden.

Derselbe ergiebt, daß der angeblich aus Posen gebürtige, in Sächsischen Militair Diensten gestandene Friedrich Beck, in das besagte Lazareth den 25sten April 1807. aufgenommen und darin den 1sten Mal desselben Jahres verstorben ist.

Die Angehörigen des Verstorbenen fordern wir hierdurch auf, bei dem vorgekehrten Kreis Landtrache sich zu legitimiren und auf Errediction des vorbemerckten Todtenscheins anzutreten.

Posen, den 22sten März 1827.

Königliche Preussische Regierung,
Abtheilung des Innern.

I. Nro. 761. Marca r. b.

Tyczy się sepultury byłego w saskim woysku Fryderyka Becka w roku 1807. w byłym tutejszym lazarecie francuzkim zmarłego.

Królewska Regencya w Merseburgu przesłała nam sepultury wydaną z dnia 1. Czerwca 1807. przez Dyrekcją francuzkiego lazaretu woyskowego, który w roku 1807. tu w miejscu znaydował się.

Z téżże okazuie się, iż Fryderyk Beck, który iakoby z Poznania będąc rodem, służył w woysku saskim, do rzonego lazaretu dnia 25. Kwietnia 1807. przyjęty, dnia 1. Maia w tymże roku umarł.

Krewnych zmarłego wzywamy ninieyszem, ażeby się u przełożonego Radczy Ziemiańskiego legitymowali i wydania téż sepultury domagali.

Poznań, dnia 22. Marca 1827.

Królewsko - Pruska Regencya,
Wydział spraw wewnętrznych.

Nro. 133. I. Nro. 708. März d. J.

B e l o b u n g.

Zur Löschung des in der Stadt Schwertau am 11ten Februar d. J. um 9 Uhr Abends auf der Blesner Vorstadt ausgebrochenen Feuers, haben durch blühliche Anstrengungen wesentlich beigetragen:

- 1) der Friedens-Verichts-Aktuarus Rheinberger,
- 2) der Akerbürger Hennig,
- 3) der Apotheker Brir,
- 4) der Kaufmann Mendel Boas,
- 5) der Polizeidiener Kube,
- 6) der Gensd'arm Wölke,
- 7) der Tagelöhner Gottlieb Stablo.

Wir bringen dies, den genannten Individuen unsern Beifall bezeugend, hiermit zur öffentlichen Kenntniß.

Posen, den 23. März 1827.

Königl. Preussische Regierung,
Abtheilung des Innern.

I. Nro. 708. Marca r. b.

P o c h w a ł a.

Do ugaszenia wybuchłego w mieście Skwierzynie dnia 11. Lutego r. b. o godzinie 9. wieczorney na przedmieściu Bledzewskiem ognia, chwalebniemi usiłowaniami istotnie przyłożyli się:

- 1) Aktuaryusz Sąd. Pok. Rheinberger,
- 2) mieszczanin rólnik Hennig,
- 3) aptekarz Brix,
- 4) kupiec Mendel Boas,
- 5) służa policyiny Kube,
- 6) żandarm Wolke,
- 7) wyrobnik Bogumił Stablo,

co, oświadczając rzeczonym osobom nasze upodobańie, podaliśmy ninieyszem do powszechney wiadomości.

Poznań, dnia 23. Marca 1827.

Królewsko - Pruska Regencya,
Wydział spraw wewnętrznych.

Nro. 134. I. Nro. 1656. Februar d. J.

Betrifft den Seidenbau.

Durch die Bekanntmachung vom 11ten December v. J. (Amtsblatt pro 1827. S. 16.) haben wir das Publikum darauf aufmerksam gemacht, wie wünschenswert es sei, daß die Grundbesitzer sich auf die Kultur des Seidenbaues legen, und sich dadurch in den jetzigen nachtragslosen Zeiten einen neuen Zweig der Industrie eröffnen möchten. Zugleich haben wir als Mittel zur Erreichung des Zwecks, die

I. Nro. 1656. Lutego r. b.

Względem chodowania iedwabników.

Przez obwieszczenie z dnia 11. Grudnia r. z. (Dzien. Urzęd. r. 1827. stron 16.) zwróciliśmy na to uwagę publiczności, ile życzyć należy, aby właściciele ziemscy oddali się chodowaniu iedwabników, i tym sposobem w tych niedochodnych czasach nową gałąz przemysłu utworzyli. Zarazem zaleciliśmy, jako środek do osiągnięcia zamiaru, sadzenie drzewa białych

Anpflanzung des weißen Maulbeerbaums, von dem die Meinung vorherrschend gewesen, daß ihm das Klima der hiesigen Provinz nicht zuträglich sei, empfohlen, auch gewünscht, zu seiner Zeit von dem Erfolge ewaniger Versuche Mittheilungen zu erhalten.

Eine solche Mittheilung haben wir nun von dem Gutsbesitzer Herrn v. Rembowski auf Miniszew, Pleschner Kreises, erhalten, und finden das Resultat der von demselben angestellten Versuche zur Anpflanzung des weißen Maulbeerbaumes so günstig, daß wir dasselbe, Behufs Aufmunterung der Grundbesitzer zur Nachahmung und Widerlegung der bisher vorgeherrschten Meinung in Nachstehendem öffentlich bekannt zu machen, uns bewogen gefunden haben.

Der Herr v. Rembowski hat im Jahre 1816. auf seinem Gute Miniszewo einige weiße Maulbeerbäume setzen lassen, und zwar in einem Garten, der sandigen, quelligen mit eisenshaltigen Theilen vermischten Boden hat, auf dem bis dahin keine andere Bäume, als nur Akazien und Ebereschcn Fortgang gefunden hatten.

In diesem Garten, der nirgends Schutz gegen die Einbrüche der Witterung hat, sind die angepflanzten Maulbeerbäume zu ansehnlichen Stämmen empor gewachsen, und aus zwei Stämmen, die der Sturm zerbrochen hatte, neue Stämme hervorgeschossen, welche den unbeschädigten Bäumen nicht nachstehen.

Der Herr v. Rembowski baut darauf die Hoffnung, daß ihm dadurch die Kultur des Seidenbaues gelingen werde, mit dem er Versuche anzustellen gedenkt, so wie wir wünschen, und nicht bezweifeln, daß seine Bemühungen einen günstigen Erfolg haben und ihm die beabsichtigten Vortheile gewähren wer-

den, morw, przeciw którym było uprzedzenie, iakoby im klima tuteyszey prowincyi nie-służyło; życzyliśmy także być w swoim czasie zawiadomieni o wypadku przedsię-wziętými być mogących doświadczeń.

Takowe zawiadomienie odebraliśmy od W. Rembowskiiego, dziedzica Miniszewa, w Powiecie Pleszewskim, i wypadek jego doświadczeń znajdujemy pod względem sadzenia białej morwy tyle pomyslnym, iż go dla zachęcenia właścicieli ziemskich do naśladowania, i celem umorzenia do-tychczasowego przesądu, w następującym opisie do publiczney wiadomości podać umyśliłiśmy.

W. Rembowski kazał w roku 1816. we wsi swoiocy Miniszewo zasadzić kilka drzew białych morw, i to w ogrodzie, którego grunt piaszczysty, sapowaty, spodem mający wodę i warszę piasku z żelazną rudą, na którym do owęy pory, prócz akacyi i iarzębiny, żadne inne drzewo udawać się niechęciało.

W tym, żadney osłony przeciw natarczywości powietrza niemaiącym ogrodzie, wzrosły morwy do znaczney wysokości, a z pińków dwóch drzew, które wicher złamał, wyrosły nowe nieuszkodzonym drzewom w niczem nieustępujące.

W. Rembowski ma nadzieię, iż tym sposobem uda mu się chodowanie iedwabników, z którym przedsięwziąć doświadczenia, a my życzymy, i niepowątpiewamy, iż usiłowania jego pomyslnym uwieńczone będą skutkiem i że mu zamierzone przyniosą korzyści; i tak spodziewamy się

ben, so hoffen wir auch, daß die gegenwärtigen Bestrebungen des Herrn v. Rembowski ein Antrieh zur Nachahmung seyn werden.

Posen, den 3. März 1827.

Königl. Preussische Regierung,
Abtheilung des Innern.

równie, iż niniejsze zabiegł W. Rembowski staną się bodźcem do naśladowania.

Poznań, dnia 3. Marca 1827.

Królewsko - Pruska Regencya,
Wydział spraw wewnętrznych.

Nro. 135. II. Nro. 71. R. März d. J.

Die bei Heyder in Erlangen neu aufgelegten Schriften Martin Luthers betreffend.

Se. Majestät der König haben mittelst Allerhöchster Kabinetts-Ordre vom 13ten v. M. zu genehmigen geruhet, daß die Ausgabe der bei dem Universitäts-Buchhändler Heyder in Erlangen neu aufgelegten Schriften des Dr. Martin Luthers von den Vorstehern reichlich dotirter Kirchen, als Inventarium für diese Kirchen angekauft werden kann.

Demnach empfehlen wir hiermit den Vorgesetzten Patronaten solcher Kirchen, auf den Grund eines Ministerial-Rescriptes vom 23sten v. M., die genannten Schriften als Kirchen-Inventarium anzuschaffen.

Posen, den 20. März 1827.

Königl. Preuss. Regierung,
Abtheilung für die Kirchenverwaltung und das Schulwesen.

II. Nro. 71. R. Marca r. b.

Tyczy się pism Marcina Lutra u Heydera w Erlandzie nowo wydanych.

N. Król. raczył Najwyższym rozkazem gabinetowym z dnia 13. z. m. zezwolić, iż edycya pism Doktora Marcina Lutra u xiggarza uniwersytetskiego Heydera w Erlandzie nowo wydanych, przez przełożonych dobrze uposażonych kościołów, jako inwentarz dla tychże kościołów, zakupioną być może.

Stosownie do tego polecamy niniejszem prywatnym patronatom takich kościołów, na zasadzie reskryptu ministryalnego z d. 23. z. m., zakupienie pism wymienionych na inwentarz kościelny.

Poznań, dnia 20. Marca 1827.

Królewsko - Pruska Regencya,
Wydział spraw kościelnych i szkolnych.

Nro. 136. I. Nro. 1128.

Personal-Ehrenk.

Wir haben in die Stelle des nach Posen verzogenen Stadtrathes Samuel Driesner

I. Nro. 1128.

KRONIKA OSOBISTA.

Wmiejsce Radcy mieyskiego Samuela Driesner, który się z Unruhstadt do Pol-

aus Unruhstade, den durch die dasige Bürger-
schaft in Vorschlag gebrachten Bürger und
Müthlenmeister Johann Gottfried Günther zum
Stadtrathe in Unruhstade heute ernannt.

Posen, den 14. März 1827.

Königliche Preussische Regierung,
Abtheilung des Innern.

ski wyprowadził, mianowaliśmy dziś pro-
ponowanego przez mieszczan tamiecznych
mieszczanina i młynarza Jana Bogumira
Günther Radzimą mieyskim w Unruhstade
(Kargowie).

Poznań, dnia 14. Marca 1827.

Królewsko - Pruska Regencya,
Wydział spraw wewnetrznych.

Nro. 137. I. Nro. 786. März b. J.

Der Kandidat der Feldmesskunst Ferdinand
Ziehlke ist, nach ehrenvoll bestandener Prü-
fung seiner Kenntnisse, als Feldmesser in un-
serm Verwaltungs-Begirk angestellt und vet-
eider worden. Derselbe wird seinen künfti-
gen Aufenthalt in der Stadt Kornik nehmen.

Posen, den 21. März 1827.

Königl. Preuss. Regierung,
Abtheilung des Innern.

I. Nro. 796. Marca r. b.

Kandydat ziemniemierstwa Ferdynand
Ziehlke, po zdanych szaszczynie examinie,
iako ziemniemierca w naszym obwodzie za-
rządowym ustanowiony i przysięgą zobo-
wiązany został. Tenże mieszkać będzie
w Korniku.

Poznań, dnia 21. Marca 1827.

Królewsko - Pruska Regencya,
Wydział spraw wewnetrznych.